

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження голови обласної
державної адміністрації
01.12.2017 № 1253/2017-р

СТРАТЕГІЯ

забезпечення сталої відповіді на епідемії туберкульозу, у тому числі
хіміорезистентного, та ВІЛ-інфекції/СНІДу на період до 2020 року
у Хмельницькій області

Проблема, яка потребує розв'язання

Незважаючи на те, що Хмельницька область належить до регіонів із середнім рівнем поширеності ВІЛ-інфекції, інтенсивність розвитку епідемічного процесу неухильно зростає. Оціночна кількість людей, які живуть з ВІЛ (далі – ЛЖВ), у Хмельницькій області із населенням 1,3 млн. налічує 3,5 тис. осіб, з яких на 01 січня 2017 року перебувають під наглядом у Хмельницькому обласному центрі профілактики та боротьби зі СНІДом усього 1985 осіб або кожна друга особа.

Високий рівень смертності від туберкульозу у хворих на СНІД зумовлений пізнім зверненням і є наслідком недостатнього поєднання профілактичних та лікувальних програм. Кількість смертей серед хворих з ко-інфекцією ВІЛ/ТБ коливається від 2,5 на 100 тис. населення у 2009 році до 2,2 у 2016. Померло від ко-інфекції “ВІЛ/туберкульоз” у 2016 році 28 осіб або 49,1% від осіб померлих від СНІД, у 2015 – 25 осіб (56,8%).

Сьогодні в області продовжують надаватися основні послуги з лікування та профілактики ВІЛ-інфекції, які дозволяють зберігати позитивні тенденції у боротьбі з ВІЛ/СНІДом. За період 2013-2016 років кількість осіб, які отримують антиретровірусну терапію (далі – АРТ), збільшилася майже удвічі – із 613 до 1018. Показник охоплення антиретровірусною терапією ВІЛ-інфікованого населення становив торік 51,3% від усіх пацієнтів, які перебувають під медичним наглядом, або 30,5% від оціночної кількості ЛЖВ.

Актуальність прийняття Стратегії зумовлено необхідністю координації державної політики у сфері протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, надання медико-соціальної допомоги хворим на туберкульоз, ВІЛ-інфекцію та ко-інфекцію ВІЛ/туберкульоз, профілактики цих захворювань та забезпечення надання цих послуг за рахунок бюджетних коштів.

Стратегія визначає механізми забезпечення планування, реалізації та фінансування програм і заходів з профілактики, лікування, догляду та підтримки, у тому числі для представників найбільш уразливих груп, у сфері протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу на регіональному та місцевому рівнях.

В умовах скорочення обсягів фінансової та технічної допомоги міжнародних організацій відсутність реальної фінансової підтримки з державного та місцевих бюджетів для подальшого впровадження медико-соціальних програм

у сфері протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу несе ризики нівелювання багаторічних зусиль та загрожує погіршенням епідемічної ситуації в області щодо соціально небезпечних хвороб, зокрема туберкульозу, ВІЛ-інфекції та ко-інфекції ВІЛ/туберкульоз.

Мета і строки реалізації Стратегії

Метою Стратегії є забезпечення сталості впровадження пріоритетних заходів для подолання епідемій ВІЛ-інфекції/СНІДу та/або туберкульозу без переривання чи погіршення якості цих заходів в умовах поступового переходу у 2017 році від донорського фінансування (переважно за рахунок коштів Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією) до бюджетного.

Основні напрями і шляхи реалізації Стратегії

Удосконалення системи управління програмами протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу:

розроблення та затвердження обласних, міських та районних стратегій, забезпечення сталої відповіді на епідемії туберкульозу та ВІЛ-інфекції /СНІДу;

включення показника ефективності заходів протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу до переліку показників соціально-економічного розвитку області;

забезпечення ефективної міжвідомчої координації виконання програм та заходів протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу в рамках ефективної роботи Національної, регіональних рад з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, а також їх робочих органів;

упровадження моделі надання допомоги пацієнтові, орієнтованої на лікування всіх випадків туберкульозу, включаючи мультирезистентний туберкульоз, у стаціонарних умовах – за наявності в нього бактеріовиділення, в амбулаторних умовах, оптимізацію протитуберкульозних закладів та їх кадрових ресурсів;

підвищення рівня прозорості обміну інформацією про результати діяльності партнерських громадських об'єднань та органів влади шляхом удосконалення наявних механізмів обміну інформацією про програми і проекти протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу і сприяння поширенню інформації щодо результатів їх виконання серед представників органів влади, громадських об'єднань, міжнародних партнерів, донорських структур, які долучаються до виконання та фінансування таких програм та проектів.

Фінансування заходів протидії соціально небезпечним захворюванням:

збільшення обсягу фінансування заходів протидії соціально небезпечним захворюванням шляхом компенсації коштів Глобального фонду та інших донорів;

забезпечення у межах наявних ресурсів пріоритетного планування та виділення коштів місцевих бюджетів на здійснення заходів протидії соціально небезпечним захворюванням, зокрема туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, виконання програм замісної підтримувальної терапії, що фінансувалися за рахунок коштів донорів.

Вдосконалення процесу організації та надання медичної допомоги і соціальних послуг:

упровадження ефективного механізму планування, закупівлі та надання соціальних послуг з профілактики туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, догляду та супроводу осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, спричинених захворюваннями, належать до групи підвищеного ризику захворювання на туберкульоз та інфікування ВІЛ (захисні маски, одноразовий медичний інструмент);

забезпечення надання комплексних профілактичних послуг представникам груп підвищеного ризику захворювання на туберкульоз та ВІЛ-інфікування на базі лікувально-профілактичних закладів, виправних установ, об'єктів соціальної сфери, громадських організацій, мобільних пунктів/амбулаторій, аптек тощо.

Посилення кадрового потенціалу та підвищення професійного рівня:

включення до програм підготовки і підвищення кваліфікації лікарів первинної медичної допомоги питання щодо інфекційних захворювань (у тому числі туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу) і навчання з добровільного консультивання та тестування на ВІЛ-інфекцію;

забезпечення інтеграції профілактичних послуг представникам груп підвищеного ризику захворювання на туберкульоз та інфікування ВІЛ у систему надання медико-соціальної допомоги закладів охорони здоров'я, виправних установ і закладів, об'єктів соціальної сфери області;

підвищення професійного рівня представників державних організацій та установ соціальної сфери, закладів охорони здоров'я, громадських і благодійних організацій для забезпечення сталого надання послуг хворим на туберкульоз, ВІЛ-інфікованим і хворим на СНІД, представникам груп підвищеного ризику захворювання на туберкульоз та інфікування ВІЛ.

Удосконалення порядку здійснення епідеміологічного нагляду, моніторингу та оцінки заходів протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу:

забезпечення повного переходу до електронної системи збору та проведення аналізу даних.

Очікувані результати

Ефективна реалізація Стратегії сприятиме впровадженню програм з протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу в довгостроковій перспективі без переривання чи нівелювання нинішніх досягнень у сфері охорони здоров'я.

Стратегія спрямована на досягнення таких результатів:

внесення змін до актів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції відповідно до засад громадського здоров'я та міжнародних стандартів;

вдосконалення системи управління, ефективна міжвідомча координація протидії туберкульозу і ВІЛ-інфекції/СНІДу;

стимулювання залучення коштів міжнародної технічної допомоги;

оптимізація надання послуг, зокрема, розширення охоплення отримувачів послуг, забезпечення безперервності і координації допомоги, підвищення її якості;

вдосконалення системи підготовки кадрів з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/ СНІДу;

вдосконалення системи моніторингу та оцінки, планування і реалізації політики, заснованої на фактичних даних;

зниження рівня стигматизації та дискримінації по відношенню до людей, які живуть з ВІЛ, та осіб, хворих на туберкульоз;

збільшення адміністративного та закупівельного потенціалу місцевих органів охорони здоров'я;

забезпечення активної та значимої участі організації громадянського суспільства та представників уразливих до туберкульозу та ВІЛ-інфекції груп.

Реалізація Стратегії дасть змогу досягти цільових орієнтирів Комплексного плану дій щодо боротьби з туберкульозом в Європейському регіоні Всесвітньої організації охорони здоров'я на 2016-2021 роки, а саме:

зниження смертності від туберкульозу на 35%;

зменшення рівня захворюваності на туберкульоз на 25%;

підвищення показника успішності лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз як мінімум до 75 відсотків.

Також очікується досягнення Цілей Стратегії Об'єднаної програми ООН з ВІЛ/СНІДу "Прискорення заходів", а саме:

зменшення до 2030 року кількості нових випадків ВІЛ-інфекції на 90% у порівнянні з 2010 роком;

зменшення до 2030 року кількості смертей від СНІДу на 80% у порівнянні з 2010 роком;

мінімізація випадків дискримінації людей, які живуть з ВІЛ.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії здійснюється за рахунок коштів, передбачених у державному та місцевих бюджетах на відповідний рік державними органами, установами та організаціями, відповідальними за виконання заходів, коштів міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.

Заступник голови – керівник
апарату адміністрації

Ю. Бирка